

**EPIDEMIJA MALIH BOGINJA NA TERITORIJI
NIŠAVSKOG I TOPLIČKOG OKRUGA***Zoran Veličković^{1,2}, Mirko Ilić¹, Nataša Rančić^{1,2}*Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet u Nišu, Niš, Srbija¹
Institut za javno zdravlje Niš, Niš, Srbija²Kontakt: Institut za javno zdravlje Niš
Bul. Zorana Đinđića 50, Niš, Serbia
e-mail: vel.zoran@gmail.com

Male boginje su veoma kontagiozno virusno oboljenje. Do otkrića vakcine, bilo je jedno od najčešćih oboljenja dece mlađe od pet godina. Cilj rada bio je da prikaže epidemiju malih boginja na teritoriji Nišavskog i Topličkog okruga u 2015. Za otkrivanje epidemije korišćene su preporuke Komisije za zarazne bolesti Evropske unije (EU) iz 2012. Analiza krvnog seruma vršena je u referentnoj laboratoriji u Institutu za virusologiju, vakcine i serume "Torlak". Od januara do 31. avgusta 2015. registrovano je 240 obolelih od malih boginja, 103 (42.9%) muškarca i 137 (57.1%) žena. Prvi koji je oboleo otkriven je 11. januara (šestogodišnje nevakcinisano dete iz Niša). Najveći broj obolelih registrovan je u aprilu (71) i maju (61). Od ukupnog broja obolelih, 210 (87.5%) je bilo mlađe od 40 godina. Najveći broj obolelih registrovana je u uzrastu 1-4 godine (n=55), 30-34 (n=20) i 35-39 (n=16). Samo su dve osobe bile vakcinisane sa dve doze (0.8%), 7 (2.9%) je primilo jednu dozu vakcine, 127 (52.9%) bilo je nevakcinisano a kod 104 (43.3%) obolelih vakcinalni status nije bio poznat. Laboratorijski je potvrđeno obolenje kod 120 (50%), 55 (22.9%) su bili suspektne slučajeve kod kojih je utvrđena epidemiološka povezanost, kod 40 klinički dijagnostikovanih serum nije uzet. Negativno je bilo 25 seruma. Komplikacije su utvrđene kod 57 (33.1%) obolelih i to kod 21 (36.8%) dijareja, 8 (14.05) je imalo pneumoniju, a kod 7 (12.3%) utvrđena malnutricija. Pre uvođenja vakcinacije 1971. godine, male boginje su bile bolest najmlađih. Od uvođenja vakcinacije izmenjena je struktura obolelih, smanjen je broj obolelih kod mlađih od 5 godina, a povećan kod starijih od 15 godina. U prikazanoj epidemiji, najviše je bilo nevakcinisanih, a kod vakcinisanih, je prošlo više od 10 godina od vakcinacije. Zbog ograničenog trajanja imuniteta, obuhvata vakcinacijom manje od 95% osetljive populacije, neredovnog snabdevanja vakcinom, kao i sve veće aktivnosti antivakcinalnog lobija, mogu se očekivati novooboleli od malih boginja i narednom periodu. *Acta Medica Mediana* 2016;55(2):71-75.

Ključne reči: male boginje, vakcinacija, epidemije